

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 29 ΤΩΝ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 2018, ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 1.5MW ΜΕ ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΑΘΜΟ
ΑΗΚ, ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ “BIOLAND PROJECT LTD” ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΑΝΩΓΥΡΑ ΤΗΣ
ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ**

Αρ. Πολεοδομικής Αίτησης:

ΛΕΜ/01613/2018 αρ. τεμ. 236 Φ/Σχ. 52/39

Αρ. Φακ.: 02.10.011.005.001.028

Εισαγωγή - Σκοπός του προτεινόμενου Έργου

Η Γνωμοδότηση αυτή είναι απόρροια της διαδικασίας αξιολόγησης Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) στα πλαίσια αίτησης για παραχώρηση Πολεοδομικής Άδειας για την κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 1.5MW στο χωριό Ανώγυρα, στη Λεμεσό.

Διαδικασία εξέτασης της ΜΕΕΠ

Στα πλαίσια του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου ο Διευθυντής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, απέστειλε στο Τμήμα Περιβάλλοντος αίτηση συνοδευόμενη με ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 1.5MW στο χωριό Ανώγυρα, της επαρχίας Λεμεσού.

Το έργο εμπίπτει στις πρόνοιες του Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον Νόμου του 2018, (Παράρτημα Ι), βάσει των οποίων απαιτείται η συμπλήρωση και αξιολόγηση της Μελέτης Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ).

Ο Κύριος του έργου, προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΜΕΕΠ, σε δύο καθημερινές εφημερίδες όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Επιπλέον, με βάση το άρθρο 26(7) του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων από Ορισμένα Έργα Νόμο 127(Ι)/2018, ο κύριος του έργου έχει προβεί σε δημόσια παρουσίαση πριν οριστικοποιήσει το περιεχόμενό της Μελέτης, με στόχο να δοθεί η δυνατότητα στην ενδιαφερόμενη αρχή τοπικής διοίκησης και το κοινό να υποβάλουν σχόλια και προτάσεις για τις επιπτώσεις του έργου στο περιβάλλον. Κατά τη δημόσια διαβούλευση δεν υποβλήθηκαν σχόλια/ενστάσεις.

Η υποβληθείσα Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) εξετάστηκε κατά τη συνεδρία της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, στις 26 Ιουλίου, 2019.

1. Χωροθέτηση και Περιγραφή του έργου

Το συγκεκριμένο έργο αφορά την εγκατάσταση 5454 πλαισίων ισχύος 275Wp έκαστος με συνολική ισχύ 1,5MW με την μέθοδο της πασσαλόμπιξης, στο τεμάχιο με αρ. 236 του Φ/Σχ. 52/39. Η περιοχή που βρίσκεται το πιο πάνω τεμάχιο ονομάζεται «Αγωνάτζια» στην κοινότητα Ανώγυρας, Λεμεσού.

Σκοπός του έργου είναι η μετατροπή της ηλιακής ενέργειας σε ηλεκτρική μέσω των κυττάρων των φωτοβολταϊκών πλαισίων. Το Φ/Β Πάρκο θα συνδεθεί με το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της ΑΗΚ. Τα ΦΒ Πλαίσια θα τοποθετηθούν πάνω σε μεταλλικές βάσεις οι οποίες στη συνέχεια θα στερεωθούν στο έδαφος.

Η περιοχή μελέτης εντάσσεται σε πολεοδομική ζώνη Ζ1 και εντός του τεμαχίου υπάρχει χαμηλή βλάστηση με μια χαρουπιά, 2 αμυγδαλιές και αμπέλια. Η προτεινόμενη ανάπτυξη βρίσκεται σε περιοχή με βραχώδες γεωλογικό υπόβαθρο και πυκνή φυσική βλάστηση που αποτελείται από θαμνώνες και φρύγανα και για την υλοποίηση του έργου θα πραγματοποιηθούν κατασκευαστικές εργασίες καθώς και αποψίλωση της υφιστάμενης χλωρίδας.

Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης, συναντώνται αρκετά είδη κυπριακής πανίδας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται θηλασικά, πτηνά και ερπετά.

Επιπλέον, περιλαμβάνει ανεκμετάλλευτες γεωργικές εκτάσεις, περιφραγμένο τεμάχιο με ατελής Φωτοβολταϊκό Πάρκο, , λατομείο εξόρυξης πέτρας, μελίτσια και βρίσκεται ανάμεσα σε δύο λεκάνες απορροής.

Σε απόσταση περίπου 360 μέτρων βρίσκεται σημείο παροχής μέσης τάσης στο οποίο θα συνδεθεί το προτεινόμενο έργο με το δίκτυο της ΑΗΚ και θα πραγματοποιηθούν εργασίες μεταφορά γραμμής ηλεκτρικού ρεύματος.

Το τεμάχιο απέχει 2.5 χιλιόμετρα από τον πυρήνα της κοινότητας και 1.72 χιλιόμετρα από τα όρια της οικιστικής ζώνης. Η πρόσβαση στο προτεινόμενο τεμάχιο εξασφαλίζεται μέσω δικαιώματος διάβαση πλάτους 5 μέτρων μέσω χωμάτινου δρόμου και δεν αναμένεται να πραγματοποιηθούν βελτιωτικές εργασίες.

Η περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως Περιοχή Υψηλής Φυσικής Αξίας Τύπου II και η πλησιέστερη ζώνη προστασίας είναι η περιοχή «Κοιλιάδα Χα Ποτάμι (CY4000002)» ενταγμένη του δικτύου Natura 2000, η οποία βρίσκεται σε απόσταση 3.5 χιλιόμετρα βορειοδυτικά του προτεινόμενου έργου και σε απόσταση 3.7 χιλιόμετρα ανατολικά βρίσκεται ο «Ποταμός Παραμάλι (CY5000009)».

2. Προβληματισμοί Περιβαλλοντικής Αρχής:

Τα βασικά ζητήματα που τέθηκαν όσον αφορά την εν λόγω αίτηση αφορούν τα πιο κάτω:

(α) Περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν κατά το στάδιο κατασκευής του έργου

• Ανάγλυφο της περιοχής

Η πιο πάνω προτεινόμενη ανάπτυξη βρίσκεται σε υψόμετρο περίπου 750 μέτρα με βραχώδες γεωλογικό υπόβαθρο και πυκνή φυσική βλάστηση που αποτελείται από θαμνώνες και φρύγανα. Επιπλέον, για την εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών πλαισίων αναμένεται να πραγματοποιηθούν κατασκευαστικές εργασίες λόγω της μορφολογίας του εδάφους. Επομένως σε περίπτωση υλοποίησης του έργου οι διαφοροποίηση του ανάγλυφου και της μορφολογίας του εδάφους από την τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων σε βραχώδες

έδαφος αναμένεται να επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στο ανάγλυφο της περιοχής οι οποίες θα είναι μη αναστρέψιμες.

- **Βιολογικό περιβάλλον**

Η άμεση περιοχή του προτεινόμενου έργου αποτελείται κατά κύριο λόγο από πυκνή άγρια βλάστηση η οποία καλύπτει σχεδόν εξολοκλήρου το προτεινόμενο προς ανάπτυξη τεμάχιο. Τα είδη χλωρίδας εντός του τεμαχίου αφορούν κυρίως, ξυσταρκά, μαζίν, μαυροσπαλαθκιά, θυμάρι, ασφόδελο, αγριοραπανίδα και ελιά. Τα είδη θηλαστικών στην ευρύτερη περιοχή μελέτης αφορούν κυρίως, μυγαλίδα η κυπριακή, σκαντζόχοιρο, λαγό, αλεπού ενώ τα είδη πτηνών της περιοχής του έργου αφορούν κυρίως, φάσσα, κοράζινο, κίση, στρούθο, χωραφοσουργίτη και καρακάξα. Επομένως, τυχόν υλοποίησης του εν λόγω φωτοβολταϊκού πάρκου θα απαιτηθεί μεγάλη διατάραξη του φυσικού βιότοπου που συναντάται στην περιοχή που θα έχει ως αποτέλεσμα την αποψίλωση της χλωρίδας από το προτεινόμενο τεμάχιο η οποία κρίνεται ως μη αναστρέψιμη.

- **Επιπτώσεις στους υδάτινους πόρους**

Η περιοχή μελέτης βρίσκεται ανάμεσα σε δυο λεκάνες απορροής των οποίων οι αποστάσεις από το προτεινόμενο έργο είναι, 0,3km και 0,45km αντίστοιχα.

(β) Περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη λειτουργία του έργου

- **Βιολογικό περιβάλλον**

Η προτεινόμενη ανάπτυξη θα εκχερσωθεί και θα απογυμνωθεί πλήρως η υφιστάμενη βλάστηση εντός των τεμαχίων. Αρνητικές επιπτώσεις από την απογύμνωση της υφιστάμενης βλάστησης αναμένονται να προκύψουν και στην πτηνοπανίδα.

- **Ανάγλυφο της περιοχής**

Θα υπάρξει πλήρης αλλαγή του ανάγλυφου του τεμαχίου και θα διαφοροποιηθούν οι υψομετρικές διαφορές.

- **Κίνδυνος από πυρκαγιά**

Επιπλέον, παρόλο που η δραστηριότητα αυτή δεν χαρακτηρίζεται ως επικίνδυνη από άποψης εκδήλωσης πυρκαγιάς, παρόλα αυτά ο κίνδυνος έστω και μικρός είναι υπαρκτός λόγω του ότι η περιοχή χαρακτηρίζεται ως ευαίσθητη λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη βλάστηση.

3. Απόψεις Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον

Για το εν λόγω έργο υποβλήθηκαν θετικές απόψεις του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, τον Έπαρχο Λεμεσού και το Κοινοτικό Συμβούλιο Ανώγυρας. Αρνητικές τοποθετήσεις υποβλήθηκαν από τις παρακάτω Υπηρεσίες: (α) Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, (β) Τμήμα Δασών και (γ) Εκπρόσωπο της Terra Cyprica ενώ ο Εκπρόσωπος του ΕΤΕΚ εισηγήθηκε όπως προσκομιστούν περισσότερα γεωλογικά στοιχεία που αφορούν το προτεινόμενο τεμάχιο. Σύμφωνα με τις θέσεις τους, υπάρχουν ανησυχίες όσον αφορά το έντονο ανάγλυφο της περιοχής και τις χωματογενείς εργασίες που θα διεξαχθούν σε σχέση με την αξιολογη βλάστηση και πλούσια πτηνοπανίδα καθώς και το ότι το προτεινόμενο έργο εμπίπτει σε περιοχή εξαιρετικής φυσικής καλλονής, Υψηλής Φυσικής και Οικολογικής Αξίας και θα πρέπει να προσεχθεί η οποιαδήποτε αλλαγή χρήσης γης καθώς και οι αρνητικές επιπτώσεις στη χλωρίδα / πανίδα της περιοχής.

4. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά την εξέταση των περιβαλλοντικών παραμέτρων του έργου, έλαβε υπόψη την Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ), τα χωροταξικά και περιβαλλοντικά δεδομένα της ευρύτερης περιοχής, τις επιπτώσεις που ενδεχομένως αυτά να περικλείουν καθώς και τις θέσεις των μελών της Επιτροπής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και άλλων αρμόδιων Τμημάτων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η εν λόγω έκταση αναμένεται να εκχερσωθεί και να απογυμνωθεί πλήρως από την υφιστάμενη πυκνή και φυσική βλάστηση αφού θα χρειαστούν χωματουργικές εργασίες για τη δημιουργία του φωτοβολταϊκού πάρκου και οι επιπτώσεις στη χλωρίδα και την πανίδα της περιοχής θα είναι ανεπανόρθωτες για το οικοσύστημα της περιοχής και στη βιοποικιλότητα.

Επιπλέον, σε περίπτωση υλοποίησης του έργου οι επιπτώσεις στο τοπίο και ανάγλυφο της περιοχής θα είναι σημαντικές και μη αναστρέψιμες. Τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής δεν ευνοούν την ανάπτυξη ενός τέτοιου είδους έργου, για το οποίο θα πρέπει να γίνει πλήρης εκχέρωση του χώρου για δημιουργία πλατό, αρκετές χωματουργικές εργασίες καθώς και διαφοροποίηση όλου του ανάγλυφου της περιοχής για να εγκατασταθούν τα φωτοβολταϊκά πλαίσια.

Η απώλεια και υποβάθμιση ενδιαιτήματος των ειδών, η όχληση και εκτόπιση τους καθώς και η παρουσία άλλων έργων ΑΠΕ στην ευρύτερη περιοχή που θα προκαλέσουν συνεργιστικές και σωρευτικές επιπτώσεις, συνηγορούν αρνητικά στην αδειοδότηση του εν λόγω έργου.

Τονίζεται ότι καθώς η περιοχή είναι ενταγμένη σε περιοχή Υψηλής Φυσικής Αξίας, αφορά γεωργικά συστήματα χαμηλής έντασης και χαμηλών εισροών, που παρουσιάζουν συνήθως μεγάλη διαρθρωτική πολυμορφία με βασικό χαρακτηριστικό τη χρήση φυσικής βλάστησης από την πανίδα, συχνά σε συνδυασμό με την παρουσία άλλων φυσικών στοιχείων. Σε αυτή την περίπτωση η βιοποικιλότητα ευνοείται και ενισχύεται με την παρουσία ειδών και ενδιαιτημάτων, η διατήρηση των οποίων έχει μεγάλη σημασία σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο σε συνδυασμό με το βραχύδες ανάγλυφο, τις υψομετρικές διαφορές και την έλλειψη παρουσίας ανθρώπινης δραστηριότητας, καθιστά το έργο περιβαλλοντικά μη αποδεκτό.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος με βάση όλα τα πιο πάνω δε συνηγορεί στην υλοποίηση του πιο πάνω έργου αφού προκύπτουν σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Ειρήνη Κωνσταντίνου
για Διευθύντη
Περιβαλλοντική Αρχή
30 Σεπτεμβρίου, 2019